

Agder vitenskapsakademi: Årsmelding

Året 2005 var det tredje fulle året som vitenskapsakademi, og var det 43. driftsåret regnet fra det opprinnelige Agder Akademi ble stiftet 1962. Til grunn for Agder Vitenskapsakademis forhandlinger ligger nå reviderte statutter, vedtatt i årsmøtet 27.10. 2003.

Styret har i 2005 bestått av professor dr. philos. Ernst Håkon Jahr (preses), professor dr. med. Svein Gunnar Gundersen (visepreses), lektor tidl. undervisningsminister Tore Austad, biskop Olav Skjevesland og professor dr. philos. Leiv Storesletten. Vararepresentanter til styret, valgt 27.10.04, er professor dr. philos. Marit Aamodt Nielsen (for Ernst Håkon Jahr), overlege dr. med. Christian Fredrik Lindboe (for Svein Gunnar Gundersen), professor phil. dr. Per Kjetil Farstad (for Tore Austad), førsteamanuensis dr. theol. Gunvor Lande (for Olav Skjevesland) og professor dr. philos. Morten Tveitereid (for Leiv Storesletten). Akademisekretær har vært direktør Thor Einar Hanisch.

Høgskolen i Agder så tidlig betydningen av akademiet for utviklingen mot et universitet, og la forholdene til rette for en varig lokalisering av akademiet på Campus Gimlemoen. Nødvendig infrastruktur ble skaffet til veie ved stor forståelse og velvilje fra høyskolen, og Sørlandets Kompetansefond støttet på sin side opp om reetableringen som vitenskapsakademi med start- bevilgninger på kr 300.000 fordelt over to år. Deretter har akademiet administrert og delt ut Sørlandets kompetansefonds forskningspris og populærvitenskapelige pris.

Målsettingen er en oppbygging gjennom ti år til et fullt utviklet vitenskapsakademi med allsidig og høy kompetanse blant medlemmene, og med relevante initiativer, arrangementer, publikasjoner og priser. Dermed vil landsdelens vitenskapsakademi ha forutsetninger for å komme på linje med de etablerte nasjonale vitenskapsakademier i Oslo og Trondheim, og med mange av de samme funksjoner og oppgaver i forhold til vitenskapelig virksomhet på Agder.

Vitenskapsakademiet tok over fra det gamle akademiet viktige erfaringer og arkivalier, og merket seg ellers initiativer av dette som er av interesse for utviklingen mot et universitet på Agder. Styret konstaterer med glede at utviklingen per 2005 er kommet så langt at en kan se for seg at Høgskolen i Agder kan bli Agder Universitet i 2007. Akademiets preses, professor Ernst Håkon Jahr, er samtidig høyskolens rektor.

I 2005 gjennomførte Agder Vitenskapsakademi et fullt møteprogram, det vil si vintermøte (20. januar), vårmøte (21. april) sommermøte (8. september), og årsmøte med årsfest på stiftelsesdagen 27. oktober (høstmøte). Medlemsmøtene ble arrangert på Gimle Gård og årsmøtet med årsfest i Klubben selskapslokaler i Kristiansand. Under årsfesten markerte preses akademiets utvikling med foredraget *Fra Agder Akademi til Agder Vitenskapsakademi*.

I anledning hundreårsmarkeringen for unionsoppløsningen var akademiet arrangør sammen med Eydehavn museet, Arendal kommune og Høgskolen i Agder for forestillingen *Hver stund i livet* i Arendal kulturhus, Store Torungen, 6. oktober og i Agder teater, hovedscenen, 7. oktober. Arrangementet ble støttet av Arendal kommune, Kristiansand kommune og Aust-Agder fylkeskommune og var en musikalsk reise i sørlandsdikteren Svein Ellingsens salmer, arrangert av Sigvald Tveit.

Ved en markering i Poznań, Polen, fikk nytt utenlandsk medlem, professor dr. Katarzyna Dziubalska-Kolaczyk sitt medlemsdiplom overrakt av preses.

Preses representerte akademiet på årsmøtene i Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab og Det Norske Videnskaps-Akademi, akademier han også selv er medlem av.

Siden akademiet var med som stifter av Agderforskning i 1985 og ytte stiftelseskapital, har akademisekretæren møtt regelmessig for akademiet i stiftelsens rådsforsamling. Så også 13. juni 2005.

Preses representerte akademiet ved utdelingen av Holberg-prisen til Jürgen Habermas, i Bergen, 28. november 2005.

Foredragsholdere og temaer på årets medlemsmøter var:

Vintermøtet 20. januar:

Biskop Olav Skjevesland: *John Nome – en sørlandsk eksponent for akademisk og kirkelig kultur* (I serien Agderforskere før HiA)

Prisvinner Ingrid Kristine Hasund: *Engelsk i norsk ungdomsspråk*

AGDER VITENSKAPSAKADEMI ÅRBOK 2005

Professor José J. Gonzalez: *Samfunnssikkerhet i informasjonsteknologiens tidsalder - en utfordring som ikke kjenner faggrenser*

Vårmøtet 21. april:

Dr. philos. May-Brith Ohman Nielsen: *Ernst Ferdinand Lochmann (1820 – 1891) Medisinpioner og "folkefiende"* (I serien Agderforskere før HiA)

Forfatteren Per Eivind Hem: *En bredskuldret staut mand, der veier tungt, hvor han træder. Jørgen Løvland i 1905*

Sommermøtet 8. september:

Professor Tor Oskar Sætre: *Professor dr. Kristian Birkeland og diplomingeniør Sam Eyde: Forskning og industrireising for 100 år siden* (I serien Agderforskere før HiA)

Professor Hans H. Grelland: *Rommets gåte*

Universitetslektor Nils Voje Johansen: *Albert Einstein besøker Norge* (Årsmøteforedrag 27. oktober)

Preses Ernst Håkon Jahr: *Fra Agder Akademi til Agder Vitenskapsakademi* (Årsfestforedrag 27. oktober)

Innlegg ellers:

Professor Ole B. Stabell: *Takketale fra prisvinnerne* (Fra årsfesten 27. oktober)

Akademisekretær Thor Einar Hanisch, Agder Vitenskapsakademi, Agder teater, hovedscenen, som ledd i hundreårsmarkeringen for unionsoppløsningen: *Til åpning av konserten* (7. oktober)

Foredragene og innleggene er trykt i årboka.

I 2005 sikret akademiet eierforhold til 12 andeler ved Xristos Research Centre på Lesbos. Det vil si at en leilighet står til akademiets og medlemmenes disposisjon gjennom hele sesongen mai til oktober. I den utstrekning det er ledig

kapasitet, får medlemmene i Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab i Trondheim tilbud om å bruke akademiets andel.

Styret konstaterer at så vel møtene på Gimle Gård som årsmøtet, med årsfest i Klubben selskapslokaler, var godt besøkt. På grunn av for liten kapasitet på Gimle Gård var møtene fortsatt reservert for medlemmene og innbudte foredragsholdere. Medlemmer hadde likevel for første gang anledning til å invitere med seg fagfeller/gjester, en mulighet som ble noe benyttet.

Spesielt innbudte til årsmøtet og årsfest var årets nye medlemmer og prisvinnere.

Blant gjestene var preses Steinar Supphellen ved Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab, NTNU- professor May- Britt Hägg fra Norges Tekniske Vitenskapsakademi, adm. direktør Ed Henriksen ved Falconbridge Nikkelverk A/S, forskningsdirektør Kai Johansen ved Elkem, politimester Bjørn Hareide som representant for staten, sykehusdirektør Jan Roger Olsen ved Sørlandet Sykehus HF, høgskoledirektør Tor A. Agedal ved Høgskolen i Agder, styreleder Harald Båslund ved Universitetsstiftelsen og rektor Arne Rosenvold ved Kristiansand katedralskole.

19 nye medlemmer ble votert inn og tiltrådte i 2005:

Som ordinære medlemmer (9):

Rolf A. Gupta, Glenn Haugeberg, Jan Inge Jenssen, M. Azam Mansoor, Åse Mygland, Vladimir A. Oleshchuk, Harald Olsen, Paul J. Thibault, Jan Thorsvik

Som korresponderende innenlandske (5):

Jan Fridthjof Bernt, Jan Vincents Johannessen, Jan M. Nesland, Truls E. Norby og Arild Stubhaug

Som utenlandske (5):

Robert Burn, Katarzyna Dziubalska-Kolaczyk, Andrew R. Linn, Ioan Pop, Sven-Åke Selander

Ved utgangen av 2005 hadde akademiet 131 medlemmer, hvorav ett æresmedlem.

Prisvinnere i 2005:

Professor Ole B. Stabell, Sørlandets kompetansefonds forskningspris

Kunsthistoriker og forfatter Terje Strøm-Olsen, Sørlandets kompetansefonds populærvitenskapelige pris

Akademiets økonomi: Agder Vitenskapsakademi hadde ved inngangen til 2005 kr 86.575 til disposisjon for styret og ved utgangen av året kr 74.072. Herfra går ufakturerte regninger per årsskiftet med anslagsvis kr 13.000.

Økonomiansvarlig har også i 2005 vært akademisekretæren.

Styret er gjennom arbeidet i 2005 befestet i sin tro på at Vitenskapsakademiet bidrar vesentlig til å synliggjøre og styrke den akademiske og kunstneriske kompetanse som er på Agder, fra Agder og for Agder. Det er gledelig at også innvalget av medlemmer i 2005 bidro til å fange opp et større mangfold av kompetanse, også tverrfaglig og internasjonal, fram mot et mest mulig variert og komplett vitenskapelig miljø. Intensjonen er en gradvis opptrapping til 200 tellende medlemmer i løpet av tiårsperioden fram til 50-årsjubileet i 2012.

Matrikkelen dokumenterer hvor langt en er kommet i dette. Matrikkelen trykkes i årboka, og er å finne på akademiets webportal, en portal som i 2005 var i god utvikling. Her finnes også medlemmenes post- og e-post-adresser.

Styret vektlegger at Agder Vitenskapsakademi skal være et regionalt akademi: Det skal i særlig grad fokusere på forskning som tar utgangspunkt i lokale data, lokal empiri. Hvis ikke agderbaserte eller agderinteresserte forskere tar tak i og løfter fram denne empirien, er det få andre som vil gjøre det. Det påligger Høgskolen i Agder et stort ansvar her, men akademiet kan være med som stimulator, pådriver og tilrettelegger.

Akademiet har, som nevnt, lokaler på Campus Gimlemoen, i Gimlemoen 51, General Oscar Wergelands Hus, meget velvillig stilt til rådighet for akademiet av Høgskolen i Agder. Ved at akademisekretæren også er koordinator for høgskolens Seniorsenter, senteret for aktive HiA-pensjonister i samme hus, oppnås synergieffekter. Dette gjelder ikke minst i den videre utviklingen av den akademieide kulturportalen www.agderkultur.no og av akademiets egen nettportal www.hia.no/akademiet. Styret vil takke seniorsenterets førsteamanuenser Torvald Slettebø og Olav Bjørn Skaar for deres verdifulle medvirk-

AGDER VITENSKAPSAKADEMI: ÅRSMELDING

ning som webmastere for disse. Stor takk går også til akademiets medlem Olav Breen for hans ivaretagelse av det praktiske arrangementsansvar gjennom hele året 2005, og til Ellen Breen for hyggelig åpningsmusikk ved flere medlemsmøter.

Styret anser at 2005 har vært et viktig år i arbeidet med å befeste akademiet som vitenskapsakademi.

Agder Vitenskapsakademi 7. september 2006

Ernst Håkon Jahr (s)
Preses

Tore Austad (s)

Svein Gunnar Gundersen (s)
Visepreses

Olav Skjevesland (s)

Leiv Storesletten (s)

Thor Einar Hanisch (s)
Akademisekretær